

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D4/1/O.K.-00/1 (Ortak Girişim)

Karar Sayısı : 00-9/85-40

Karar Tarihi : 29.2.2000

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU

Üyeler : Dr. Kemal EROL, Mehmet Zeki UZUN, Sadık KUTLU, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, Mustafa PARLAK, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER

B- RAPORTÖRLER: K. Oğuz KARAKOÇ, M. Okan ALPAY

C- BİLDİRİMDE BULUNAN: Koç Tüketici Finansmanı ve Kart Hizmetleri A.Ş.
Temsilcisi: Yeşim Pınar KİTAPÇIOĞLU
Ünalın Mah. Koç Çamlıca İş Merkezi A Blok
81190 Üsküdar/İstanbul

D- TARAFLAR

- Koç Holding A.Ş.
Nakkaştepe, Azizbey Sk. No:1 81207
Kuzguncuk/İstanbul
- Koç Tüketici Finansmanı ve Kart Hizmetleri A.Ş.
Ünalın Mah. Koç Çamlıca İş Merkezi A Blok 81190
Üsküdar/İstanbul
- Bursa Oto A.Ş.
Yeni Yalova Yolu 14. Km. 16335 Ovaakça/Bursa
- Ege Makina ve Ticaret A.Ş.
Ankara Asfaltı 30. Km., 35010 İzmir
- Güney Otomobil ve Ticaret A.Ş.
Konyaaltı Cd. No:78 Antalya
- İstanbul Oto A.Ş.
Büyükdere Cd. Tofaş Han No:145 80300
Zincirlikuyu/İstanbul
- Marmara Oto A.Ş.
Aydınevler Mh. Dumlupınar Cd. No:20 81580
Küçükyalı/İstanbul
- Ottar Oto ve Tarım araçları Ticaret A.Ş.
İsmet İnönü Cd. No:178 26200 Tepebaş/Eskişehir
- Toros Makina ve Ticaret A.Ş.
Adana-Mersin Yolu 6. Km., 01210 Adana

- Fidis S.p.A.
Corso Giovanni Agnelli 200 10135
Torino/İTALYA
- Fiat Finance S.A.
5 Place de la Gare 2-1616 LÜKSEMBURG
- Fiat Finance Netherlands B.V.
Professor J.H.Bavinclin 5, 1183AT Amstelveen,
Amsterdam/HOLLANDA

E- DOSYA KONUSU: Koç ve Fiat gruplarının eşit oranlarda temsil edildiği, Koç-Fiat Tüketici Finansmanı A.Ş. unvanlı ortak girişimin kurulması işlemine izin verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına en son 10.2.2000 tarih, 451 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 11.2.2000 tarih, D4/1/O.K.-00/1 sayılı Ortak Girişim Ön İnceleme Raporu 17.2.2000 tarih, REK.0.08.00.00/4 sayılı Başkanlık önergesi ile 00-9 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: Bildirim konusu ortak girişim işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğu ancak, bu işlem sonucunda ilgili ürün pazarı olarak belirlenen tüketici kredileri pazarında, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen bir hakim durum yaratılması veya mevcut bir hakim durumun daha da güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı; bu nedenle, bildirim konu işleme izin verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

Ürün Pazarı: Söz konusu ortak girişim, tüketici tercihlerine konu ürünlerin nihai satışının kredilendirmesi alanında faaliyet göstereceğinden, ilgili ürün pazarı "tüketici kredileri pazarı" olarak belirlenmiştir.

Coğrafi Pazar: İlgili coğrafi pazar, Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak tespit edilmiştir.

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Dosya mevcudu bilgilere göre, Tofaş-Fiat bayilik ağı kanalıyla Türkiye'de satışı yapılan tüm ürünlerin nihai tüketiciye kredilendirilmesi alanında faaliyet gösterecek, %50'si yabancı sermayeli "Koç Fiat Kredi Tüketici Finansmanı A.Ş." unvanlı bir ortak girişim kurulmasına ilişkin olarak, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde izin talebinde bulunmaktadır.

1997/1 Sayılı Tebliğ'in 2/c. maddesinde, "Amaçlarını gerçekleştirmek üzere işgücü ve malvarlığına sahip olacak şekilde bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkan ve taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti

sınırlayıcı amacı veya etkisi olmayan ortak girişimler (joint-venture)", "Birleşme veya Devralma Sayılan Haller" arasında sayılmıştır.

Bir ortak girişimin, yoğunlaşma doğurucu bir birleşme olarak kabul edilebilmesi için "bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkması", " taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmaması" ve "ortak kontrolün varlığı" koşulları aranmaktadır.

H.2.1. Bağımsız Bir İktisadi Varlık Olarak Ortaya Çıkması

Bağımsız bir ekonomik varlıktan bahsedebilmek için söz konusu Ortak Girişim'in faaliyetlerini yürütmek üzere yeterli işgücüne ve mal varlığına sahip olması, pazarda bağımsız bir sağlayıcı ve alıcı olarak davranması, faaliyetlerinin belli bir süre ile sınırlı olmaması, rekabetçi davranışlarını kendi ekonomik menfaatlerine göre özerk bir şekilde belirlemesi gerekmektedir.

Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, oluşturulacak ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olarak kabul edilebileceği anlaşılmaktadır.

H.2.2. Taraflar Arasındaki veya Taraflarla Ortak Girişim Arasındaki Rekabeti Sınırlayıcı Amacı veya Etkisi Olmaması

Bu unsurun değerlendirilmesinde belirleyici faktör, Ortak Girişim'i oluşturan taraflar arasında veya taraflar ile Ortak Girişim arasındaki rekabetçi davranışların koordinasyonuna sebebiyet verip vermediği hususudur.

Ortak Girişim'i oluşturan taraflardan yabancı ortak Fidis Grubu, Fiat Grubu'na bağlı olarak, Fiat Grubu şirketlerine finansman sağlamaktadır. Fiat grubunun ülkemizde, otomotiv sektöründe yine Koç Grubu'yla ortak yatırımları bulunmaktadır.

Ortak girişimin diğer tarafı Koç Grubu'nun iştiraki olarak ilgili ürün pazarında Koç Tüketici Finansmanı A.Ş. (Koçfinans) ve bankacılık sektöründe faaliyet gösteren Koçbank A.Ş. firmaları faaliyet göstermektedir.

Bu çerçevede, Koç Grubu'yla, Fiat Grubu arasında ilgili ürün pazarında bir rekabet bulunmamakta, başka alanlardaki ortaklıklarını bu alana da taşımaya çalışmaktadırlar. Bu nedenle işlemin taraflar arasındaki rekabeti sınırlayan bir yönü bulunmamaktadır.

Öte yandan; ortak girişime ilişkin hissedarlar sözleşmesinin 11. maddesinde yer alan, tarafların şirket hisselerine sahip oldukları sürece, Fiat/Tofaş ürünlerinin satışında ve finansmanında Fiat/Tofaş bayi şebekesiyle rekabet edecek rakipler kurmamaları, iştirak etmemeleri ve tarafların sözleşme süresince diğer hissedarların rızası olmadan şirketin ve bağlı kuruluşlarının çalışanlarını işe almama taahhüdü altına girmelerine ilişkin hüküm ortak girişimin niteliği gereği ortaya çıkan uygulamalar olarak değerlendirilmiştir.

H.2.3. Ortak Kontrolün Varlığı

Ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkması ve rekabet koordinasyonuna yol açmaması için, ortak girişim öncelikle özerk bir yönetim anlayışına ve karar mekanizmasına sahip olmalıdır. Ortak girişimin, kendisini oluşturan taraflardan bağımsız karar alabilmesi ve uygulayabilmesi için, verilecek önemli kararlarda söz konusu taraflardan hiç birinin tek başına karar alma yetkisinin

bulunmaması, bir başka deyişle, tek tek ilgili tarafların iradesinden bağımsız yeni bir iradenin ortaya çıkması gerekmektedir.

Başvuru konusu ortak girişim sözleşmesinin incelenmesi sonucunda, şirket hisselerinin; %50-%50 oranında paylaşıldığı ve (A) hisseleri Koç Grubu'nda, (B) hisseleri Fiat Grubu'nda olmak üzere iki bölümden oluştuğu anlaşılmıştır. Öte yandan, şirket ana sözleşmesinin 9. maddesinde, yönetim kurulu üyelerinin üçünün (A) grubu hisselerin çoğunluğu tarafından önerilen adaylar arasından, üçünün de (B) grubu hisselerin çoğunluğu tarafından önerilen adaylar arasından bir yıllık süre için seçildikleri belirtilmiştir. Ayrıca yönetim kurulu başkanı ve yönetim kurulu başkan vekili üç yıllık dönem için, sırasıyla ve dönüşümlü olarak, (A) grubu hisseler arasından aday olarak gösterilen yönetim kurulu üyelerince ve (B) grubu hisseler tarafından aday olarak önerilen yönetim kurulu üyelerince tayin olunacaktır. Tüm bu düzenlemelerden ortak kontrol unsurunun da gerçekleşeceği anlaşılmaktadır.

Dosya konusu ortak girişim işleminin niteliğinin incelenmesinden, işlemin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında birleşme ve devralma sayılan hallerden olduğu anlaşılmaktadır. Bu tespitin yanısıra sözkonusu işlemin anılan Tebliğ'in 4. maddesi ile getirilen ilgili ürün pazarındaki eşikleri aşip aşmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Ortak girişimi oluşturan iki gruptan Fiat Grubu ilgili pazarda faaliyette bulunmamaktadır. Ancak ilgili ürün pazarı olan tüketici kredileri pazarında Koç Grubu'nun, Koçfinans ve Koçbank A.Ş. şirketleri faaliyet göstermektedir. Bu şirketlerden Koçbank A.Ş.'nin bir yıl önceki cirosu,TL., Koçfinans'ın cirosu ise TL.'dir. Bu çerçevede, Koç grubu şirketlerinin toplam ciroları 224.895.000.000 TL.'ye ulaşmaktadır. Söz konusu miktarın 1997/1 sayılı Tebliğ'de öngörülen

25.000.000.000.000 TL. ciro eşikliğini aşması nedeniyle, başvuru konusu ortak girişim işlemi Rekabet Kurulu'ndan izin alınması gereken bir işlemdir.

Tüketici kredileri pazarı son yıllarda 8 tüketici finansman şirketi ve 60 ticari bankanın faaliyetleriyle çok katımlı rekabete açık bir pazar haline gelmiştir. Ortak girişimin yoğun olarak faaliyet göstereceği tüketici kredilerinin alt segmenti niteliğindeki otomotiv kredileri alt pazarında da rekabetçi bir yapı söz konusudur ve otomotiv üreticisi firmalar birbirlerinden bağımsız olarak kurdukları finansman şirketleriyle otomotiv satışlarını desteklemeye çalışmaktadırlar.

Dosya mevcudu bilgiler dikkate alındığında, Koçbank ve Koçfinans şirketlerinin 1998 yılında tüketici kredileri pazarında %1.48'lik bir paya sahip oldukları anlaşılmıştır.

Netice olarak; bildirim konusu ortak girişim işlemi sonucunda kurulacak olan Koç-Fiat Tüketici Finansmanı A.Ş. unvanlı şirketin iştirakçilerinin ilgili ürün pazarındaki mevcut %1.48'lik pazar payıyla, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen bir hakim durum yaratılması veya mevcut bir hakim durumun daha da güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı; bu nedenle, bildirim konu ortak girişim işlemine izin verilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

İ- SONUÇ

Yukarıda yapılan değerlendirmelerin ışığında, Fiat Grubu ve Koç Grubu kontrolündeki teşebbüslerce Koç-Fiat Kredi Tüketici Finansmanı A.Ş.'nin oluşturulmasının, ortak girişim işleminin niteliği ve ilgili ürün pazarındaki toplam ciroları yönüyle, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi bir birleşme olduğu ancak, bu işlem sonucunda ilgili ürün pazarı olarak belirlenen tüketici kredileri pazarında, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen bir hakim durum yaratılması veya mevcut bir hakim durumun daha da güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı; bu nedenle, bildirim konu ortak girişime izin verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.